

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BATI KARADENİZ KALKINMA

AJANSI

2014 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2015

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	2
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	5
7.	EKLER.....	8

KISALTMALAR

BAKKA Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı

KAYS Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kalkınma Ajanslarının mali sistemi temel olarak “5449 Sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” ile düzenlenmiştir. Ajansların gelir ve gider kalemleri bu Kanununun 19’uncu ve 20’nci maddelerinde yer almıştır.

Ajans’ın 2014 yılı tahmini gelirleri 20.988.432,04 Türk Lirası olarak öngörülmüştür. Söz konusu gelirlerin 17.840.374,00 Türk Lirası 2014 yılında Merkezi Yönetim Bütçe Vergi Gelirlerinden aktarılabacak tahmini paylardan; 678.615,92 Türk Lirası İl Özel İdareleri gelirlerinden; 1.906.864,91 Türk Lirası Belediye gelirlerinden aktarılabacak paylardan, 62.577,21 Türk Lirası sanayi ve ticaret odaları gelirlerinden aktarılabacak paylardan ve 500.000,00 Türk Lirası faiz ve repo gelirlerinden oluşmaktadır. Yıl içindeki net tahsilat ise toplam 19.463.200,59 Türk Lirası olarak gerçekleşmiştir.

Ajans’ın 2014 yılı tahmini giderleri de 28.488.432,04 Türk Lirası olarak tahmin edilmekle birlikte 2014 yılı toplam gerçekleşen gideri 15.790.085,53 Türk Lirasıdır. Bu giderin 5.024.733,99 Türk Lirası genel yönetim hizmetlerine ilişkin giderleri oluşturmaktadır. Proje finansmanı için harcanan miktar ise; 9.694.181,75 Türk Lirası Doğrudan Finansman Desteği, 436.905,45 Türk Lirası Teknik Destek ve 634.264,34 Türk Lirası Doğrudan Faaliyet Desteği, olmak üzere toplam 10.765.351,54 Türk Lirasıdır.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı muhasebe işlemlerini 28.09.2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’ne, bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’ne tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’ne göre hazırlamaktadır.

Muhasebe sistemi olarak “KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi)” programı kullanılmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İç Denetçi İstihdam Edilememesi

Ajansın mali yönetim yeterliği 2012 yılında Kalkınma Bakanlığı tarafından uygun bulunduğu halde, uygulamada iç denetçi bulunmaması nedeniyle iç kontrol mekanizmalarının fiilen çalışmadığı tespit edilmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun “Denetim” başlıklı 25 inci maddesi ile Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “İç Kontrol Sistemi” başlıklı 11 inci maddesi ve Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinin “İç Denetim” başlıklı 6 ve 7 nci maddeleri gereğince Ajansın gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesi, mevzuata uygun olarak faaliyet göstermesi, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir bilgi edinilmesi amaçlarını gerçekleştirmek üzere, iç denetçinin görüşü alınmak suretiyle, Genel Sekreterin teklifi ve Yönetim Kurulunun kararı ile İç Kontrol Sisteminin belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Denetim Yönetmeliğinin “Mali Yönetim Yeterliği” başlıklı 4 üncü maddesinde de; Ajansların proje ve faaliyet destekleri için kaynak kullanımı ve bu amaçla Müsteşarlık bütçesinden transfer ödeneğinin kullanılması, ancak mali yönetim yeterliklerinin Müsteşarlıkça uygun görülmesi halinde gerçekleştirilebileceği, ajansın mali yönetim yeterliği tespit edilirken Kurumsal kapasite ve organizasyonel yapı, veri akış ve raporlama sistemi, iç kontrol ve risk değerlendirmesi yapabilme kapasitesi, sözleşme yapabilme ve ödeme süreçleri, bilgi teknolojileri kullanımı, muhasebe ve izleme-değerlendirme sisteminin etkin kullanımı gibi kriterlerin esas alınacağından bahsedilmektedir.

5449 sayılı Kanunun “Denetim” başlıklı 25 inci maddesinde: “İç denetimde, ajansın faaliyetleri, hesapları, işlemleri ve performansı yönetim kurulu başkanı veya genel sekreter ile bir iç denetçi tarafından denetlenir. İç denetim raporları yönetim kuruluna ve kalkınma kuruluna sunulur.” hükmü bulunmakta olup Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinin 7, 8 ve 9 uncu maddelerinde iç denetçinin görev, yetki ve sorumlulukları ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Ajansın hesap ve işlemlerinin denetlenmesi ve bu konuya ilişkin bir iç denetim raporunun hazırlanması kurum açısından büyük önem taşımaktadır. Söz konusu raporun Ajansın karar organı olan yönetim kuruluna sunulması yine aynı şekilde kalkınma kurulunda görüşülmesi sonuçları bakımından önemlidir. Konu hakkında bağımsız denetim kurumu tarafından hazırlanan 2014 yılı raporunda da; Ajansın iç kontrol sistemine ilişkin süreç ve yöntemleri etkinlik ve yeterlilik yönünden değerlendirilmiş ve şartlı görüş bildirme kararı verilmiştir.

Dolayısıyla mevcut durumda iç denetçi istihdam edilememesi ve söz konusu iç denetim raporunun hazırlanmaması ve yetkili kurullara sunulmaması Ajansın hesap ve işlemlerinin her türlü riske açık olmasına yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; iç denetçi istihdamına yönelik, 23/09/2010, 24/07/2011, 25/10/2011, 27/04/2012, 03/12/2012 ve 15/07/2013 tarihlerinde çıkılan personel alım ilanlarında iç denetçi pozisyonuna yer verildiği, Bu ilanlardan ikisinde geçerli başvuru bulunmadığından, ikisinde başvuru bulunmadığından, ikisinde ise sınava katılan adayların sınav kurulunca yetersiz bulunmalarından dolayı iç denetçi istihdamı sağlanamadığı ve iç denetçi istihdamı sağlanana kadar çıkılacak personel alım ilanlarının tümünde iç denetçi pozisyonuna yer verileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulgumuzda tespit edilen hususa idare tarafından da iştirak edilmiş ve iç denetçi alım ilanına çıkılacağı belirtilmişse de, geçmişte Ajans tarafından bu yol denenmiş ancak yeterli başvuru alınamamıştır.

Ajansta iç denetçi istihdam edilememesi, idarenin kendi inisiyatifinin dışında, kalkınma ajansları mevzuatında belirlenen koşulların uygulamada iç denetçi alımını zorlaştırmasından kaynaklanmaktadır.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 18 inci maddesinde;

“Uzman personel ve iç denetçi, hukuk, iktisat, maliye, işletme, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, istatistik, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, matematik, sosyoloji, mimarlık, şehir ve bölge plânlama ile mühendislik dallarından veya bunlara denkliği Yüksek Öğretim Kurulunca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından lisans düzeyinde mezun olmuş, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında İngilizce

dilinden en az 70 puan almış veya buna denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan belgeye sahip adaylar arasından istihdam edilir. Ayrıca, iç denetçide kamuda denetim elemanı olarak en az on yıl çalışmış olma şartı aranır.” hükümleri yer almaktadır.

Kalkınma Ajanslarının kendi kuruluş kanunlarında iç denetçi istihdam koşullarının ağır olmasından dolayı iç denetçi istihdamında sıkıntılar yaşanmakta ve bu durum ajansın hesap ve işlemlerinin her türlü riske açık olmasına yol açmaktadır.

Kalkınma ajanslarında etkin bir iç kontrol sisteminin hayata geçirilmesi için iç denetçi istihdam koşullarını düzenleyen mevzuatta değişiklik yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

7. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

BAKKA BİLANÇO 2014

1 DÖNEM VARLIKLAR			22.586.553,31	8 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			483.711,72
10 HAZİR DEĞERLER		9.597.216,83		32 FAALİYET BORÇLARI		169.597,84	
102 BANKA HESABI	9.597.216,83			320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	169.597,84		
108 DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI	0,00			33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		69.555,90	
12 FAALİYET ALACAKLARI		7.123.335,14		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	68.355,90		
120 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	3.345.660,58			339 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	1.200,00		
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	3.763.926,42			36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		133.146,75	
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	13.748,14			360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	69.817,80		
14 DİĞER ALACAKLAR		0,00		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	63.328,95		
15 STOKLAR		13.978,28		37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		108.111,48	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	13.978,28			372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HS.	108.111,48		
16 ÖN ÖDEMELER		5.842.745,79		38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI		3.299,75	
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	5.842.745,79			380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HS.	3.299,75		
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		9.277,27		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			274.208,63
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	884,04			47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		274.208,63	
161 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	8.393,23			472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	274.208,63		
2 DURAN VARLIKLAR			425.010,71	5 ÖZ KAYNAKLAR			22.253.643,67
FAALİYET ALACAKLARI		0,00		50 NET DEĞER		4.484.341,32	
227 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00			500 NET DEĞER HESABI	4.484.341,32		
MADDİ DURAN VARLIKLAR		421.050,93		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		28.818.489,23	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	6.481,54			570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	28.818.489,23		
254 TAŞITLAR	517.655,63			591 DÖNEM NET ZARARI (-)	11.049.186,88		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	714.884,13						
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	(817.970,37)						
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0					
260 HAKLAR HESABI	202.349,71						
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	2.071.633,79						
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	(2.273.983,50)						
28 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		3.959,78					I
280 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	3.959,78						
AKTİF TOPLAMI			23.011.564,02	PASİF TOPLAMI			23.011.564,02

9 NAZİM HESAPLAR			15.301.489,16	9 NAZİM HESAPLAR			15.301.489,16
91 TAAHHÜT HESAPLARI		14.010.730,88		91 TAAHHÜT HESAPLARI		14.010.730,88	
910 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	14.010.730,88			911 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HS.	14.010.730,88		
91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI		1.290.758,28		91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI		1.290.758,28	
918 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	1.290.758,28			919 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	1.290.758,28		
GENEL TOPLAM			38.313.053,18	GENEL TOPLAM			38.313.053,18

BAKKA FAALİYET SONUÇLARI 2014

T.C.BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI	
2014 HESAP DÖNEMİ	
TABLO ADI : FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU	
600-FAALİYET GELİR GERÇEKLEŞME TABLOSU	
Hesap Kod	Borç
600.01- Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan Paylar	17.095.894,00
600.02- İl Özel İdaresi ve Belediyelerden Aktarılan Paylar	3.530.594,00
600.03.01 - Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar	74.321,55
600.06.02 - Faiz <u>Gelirleri</u> ,Repo ve Diğer Faaliyet Gelirleri	325.820,47
600.09.09 - Diğer Gelirler	1.813,00
TOPLAM	21.028.443,02
630-FAALİYET GİDER GERÇEKLEŞMELERİ TABLOSU	
630.01- Personel Ücretleri ve Sosyal Güvenlik <u>Giderleri</u>	2.806.655,93
630.02- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.214.251,90
630.03-Proje Destek Ödemeleri	10.765.351,54
630.05-Amortisman Giderleri	2.271.866,03
630.07-Merkezi Bütçe Belediyelerden katkı payı tahakkuk terkinini	13.019.504,50
TOPLAM	32.077.629,90
OLUMSUZ FAALİYET SONUCU	(-11.049.186,88)

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>